

NAJVVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SR

**System programového rozpočtovania
v územnej samospráve**

Dôvody a ciele programového rozpočtovania v územnej samospráve

- zvýšiť:
 - transparentnosť a informačnú hodnotu rozpočtov
 - účelnosť vynakladania verejných zdrojov
 - verejnú kontrolu činnosti územnej samosprávy
- zabezpečiť a posilniť strategické plánovanie a riadenie rozvoja územia a potrieb obyvateľov na miestnej a regionálnej úrovni minimálne v strednodobom časovom horizonte
- možnosť merať, hodnotiť a porovnávať výkonnosť, efektivitu a účinnosť miest a obcí medzi sebou

Prečo sme kontrolovali?

- nevyhovujúce riadenie rozpočtového procesu
- formalizmus pri tvorbe, monitorovaní a hodnotení programového rozpočtu
- nízka informačná hodnota programového rozpočtu

ÚČEL A PREDMET KONTROLY

Preveriť a zhodnotiť nastavenie účinnosti systému programového rozpočtovania v územnej samospráve.

štandardizácia
procesov
programového
rozpočtovania

personálne a
odborné
zabezpečenie
programového
rozpočtovania

podpora
programového
rozpočtovania
zo strany
vedenia
samosprávy

zabezpečenie
strategickej
funkcie
programového
rozpočtu

transparentnosť
a informačná
hodnota
programového
rozpočtu

vnútorná
kontrola
programového
rozpočtovania

Štandardizácia procesov

Prečo je to dôležité?

- zvýšenie kvality a transparentnosti rozpočtového procesu
- zabezpečenie vykonávania činností rovnakým spôsobom a v rovnakej kvalite bez ohľadu na osobu a čas

- jasné pravidlá s jednoznačne určenými právomocami a zodpovednosťou aktérov rozpočtového procesu
- vnútorné pravidlá rozpočtového hospodárenia obsahujú:
 - zásady tvorby a kritériá hodnotenia plnenia programov rozpočtu
 - formuláre programového rozpočtu, monitorovacej a hodnotiacej správy a časový harmonogram rozpočtového procesu
- hodnotiace správy sa používajú ako vstupné analýzy pre tvorbu rozpočtov na ďalšie rozpočtové roky
- analyzujú sa príčiny neplnenia programov rozpočtu a navrhujú sa opatrenia
- pri zmenách rozpočtov sa analyzujú a zdôvodňujú aj ich dôsledky na plnenie určených zámerov a cieľov v programovom rozpočte

Personálne a odborné zabezpečenie

Prečo je to dôležité?

- ak niečo nepoznáme, nemôžeme to robiť správne

- základným predpokladom účinného a správneho uplatňovania programového rozpočtovania v praxi sú zamestnanci vzdelaní v tejto oblasti
- programové rozpočtovanie majú poznať/chápať aj volení predstavitelia územnej samosprávy (primátori, starostovia a poslanci zastupiteľstva)
- zostavovanie, monitorovanie a hodnotenie programového rozpočtu ideálne personálne oddeliť, aby tvorcovia a realizátori programov nemonitorovali a nehodnotili samých seba

Podpora vedenia samosprávy

Prečo je to dôležité?

- aktívny postoj/záujem vedenia samosprávy vedie zamestnancov k dôslednému používaniu programového rozpočtovania

- aktívny prístup volených predstaviteľov samosprávy k programovému rozpočtovaniu, jednoznačná podpora od vedenia samosprávy je nevyhnutná
- programové rozpočtovanie vnímať ako manažérsky nástroj riadenia obmedzených verejných zdrojov
- diskusiu viesť o výsledkoch (plánovaných a dosiahnutých) použitia verejných zdrojov, nielen o ich výške
- zapájať komisie a poslancov zastupiteľstva do formulovania, monitorovania a hodnotenia programov

Strategická funkcia

Prečo je to dôležité?

- prepojenie plánov s rozpočtovými výdavkami v horizonte troch rokov

- strategické plánovanie a riadenie rozvoja samosprávy v strednodobom časovom horizonte
- prepájať PHSR a programový rozpočet cez ciele a merateľné ukazovatele
- tvoriť strednodobé ciele a kvalitatívne orientované ciele a merateľné ukazovatele
- meniť plánované cieľové hodnoty merateľných ukazovateľov v čase
- programové rozpočty majú zabezpečovať rozvoj samosprávy a nekonzervovať existujúci stav

Transparentnosť a informačná hodnota rozpočtu

Prečo je to dôležité?

- jasná prezentácia plánov a výsledkov činnosti územnej samosprávy za vynaložené zdroje
- uľahčenie verejnej kontroly

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SR

- prehľadná programová štruktúra rozpočtu
- rozpočet s aktuálnymi programami, s vyčlenenými zdrojmi a s plánovanými hodnotami merateľných ukazovateľov
- súlad plánovaných cieľových hodnôt merateľných ukazovateľov v schválenom rozpočte a v hodnotiacich správach
- v monitorovacej a hodnotiacej správe zhodnotiť plnenia cieľov a zámerov, vysvetliť neplnenie merateľných ukazovateľov a navrhnúť opatrenia na odstránenie nedostatkov pri neplnení programov

Vnútrošná kontrola

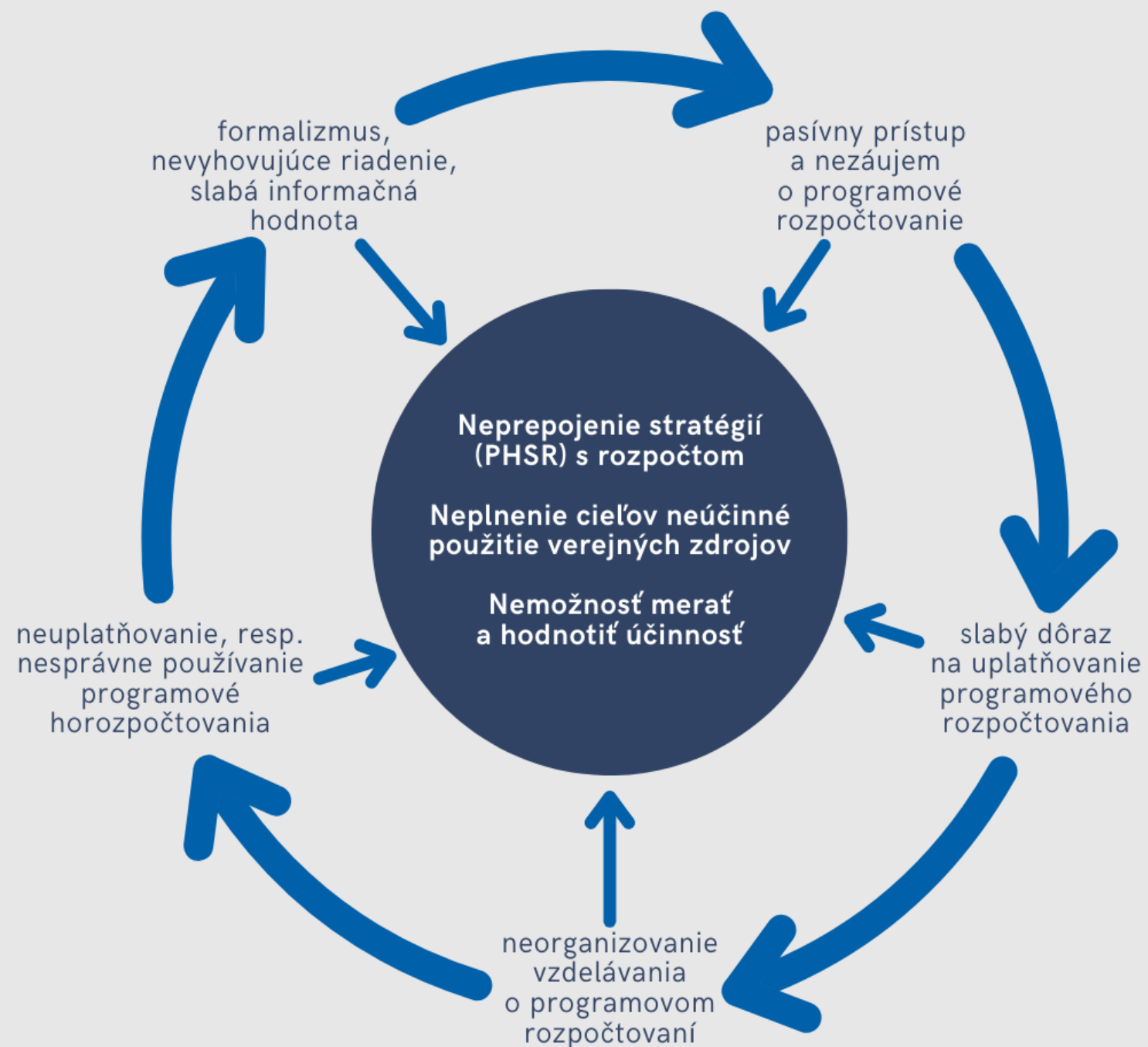
Prečo je to dôležité?

- ak sa niečo nekontroluje, tak sa to ani neplní
- kontrola je kľúčová súčasť rozpočtového procesu

- v rámci základnej finančnej kontroly overovať nielen finančné krytie plánovaných výdavkov, ale aj hodnotiť, či je obstarávaný tovar/služba v súlade so zámerom, cieľom programu a či výdavok prispeje k ich naplneniu
- hlavní kontrolóri sa majú vo svojich stanoviskách k návrhom rozpočtov a záverečných účtov venovať aj kvalite a vecnému plneniu programov

Zhrnutie výsledkov kontroly

Čo z našej kontroly vyplýva?

- systém programového rozpočtovania neprináša očakávané výhody
- pasívny prístup bráni využívaniu programového rozpočtovania ako manažérskeho nástroja na efektívnejšie, účinnejšie a adresnejšie využívanie verejných zdrojov
- chýba integrácia rozvojových stratégií s rozpočtom cez strednodobé ciele, čo spomaľuje rozvoj
- programové rozpočtovanie vyžaduje zmenu prístupu k riadeniu verejných zdrojov, presmerovať pozornosť zo vstupov na výsledky
- nedôsledné a nesprávne uplatňovanie programového rozpočtovania znemožňuje hodnotenie účinnosti použitia verejných zdrojov a výkonnosť územnej samosprávy

Koho sme informovali a čo sme odporučili?

- predložiť informáciu, akým spôsobom MF SR plánuje zabezpečiť účinné uplatňovanie programového rozpočtovania v územnej samospráve

ĎAKUJEME ZA POZORNOSŤ

nech sa páči otázky

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SR

